

KRALİYET TAÇLARININ ÇOĞU GÜNEŞİ SİMGELER

Kralların taç giyme adetinin tam olarak ne zaman başladığı bilinmiyor. Bilinen en eski taç, 6000 yıl önceye aittir ve 1961’de İsrail’de bir mağarada bulunmuştur. Metalden yapılmış olan tacın bulunduğu mağara, İsrail-Ürdün sınırındaki Ölü Deniz’e yakın bir alandadır. Mağarada bulunan 150 adet arkeolojik eserin Bakır Çağı’na ait olduğu ve M.Ö. 4000-3500 döneminden kaldığı açıklandı. Firavunlar döneminde Mısır’da çok tanrılı dinler yaygındı. Mısır’ın Güneş Tanrısı “Ra” ile ilgili heykel ve duvar resimlerinde, Ra’nın başında güneş diski olan bir tür taç bulunur. Mısır tanrılarında Isis’in de bazı heykel ve resimlerinde, başında güneş diskli taç vardır. Yunan mitolojisinde adı geçen bazı tanrıları sembolize eden heykel ve kabartmalarda yer alan taçlardaki sivri uçlar, güneş ışınlarını temsil eder. Bu tanrıların, güneş gibi çevrelerini ışınlarıyla aydınlattığı anlatılmak istenir. Sivri uçları olan bu tür taçlara “Radiant Crown” yani ışın saçan taç denilmektedir. Bu taçlar “Güneş Taç” olarak da adlandırılmaktadır.

**Mısır firavunu Ptolemy III’ün başında,
sivri uçları olan Güneş Taç var**

Roma İmparatorluğu ve Güneş Taçlar

Büyük İskender’in amcası olan Epeiros Kralı I. Alexander’ın M.Ö. 333-331 yıllarında bastırdığı metal paraların üzerindeki kabartmada, kralın başında sivri uçları olan güneş taç vardır. Mısır’daki Ptolemy hanedanına mensup olan Ptolemy IV Philopator (M.Ö. 221-204) altın sikkeler bastırmıştı. Bu sikkelerden bazılarının üzerine resmedilen babası Ptolemy III’ün başında, Güneş Taç vardır. Roma imparatoru Probus’un M.S. 280’de bastırdığı metal paraların üzerinde

imparator, başındaki Güneş Taç ile görülür. Roma imparatorları için Güneş Taçlar, dinsel inançlarıyla ilgiliydi. Romalıların Güneş Tanrısı'nın adı, Sol Invictus (fethedilmemiş güneş) anlamını taşıyordu ve Romalı askerlerin koruyucu tanrısı olduğu kabul edilmişti. Roma imparatoru I. Constantine, bastırdığı metal paralar üzerinde sivri uçları yukarı bakan güneş tacı ile resmedilmiştir. Paraların üzerinde, imparatorun Güneş Tanrısı Sol Invictus ile dost olduğunu ima eden işaretler vardır. I. Constantine'in M.S. 312'deki zaferi onuruna Roma'da senato kararıyla yaptırılan Constantine Zafer Takı'nın üzerinde imparatorun ve Güneş Tanrısı'nın heykelleri birlikte yer alır. I. Constantine, 7 Mart 321 tarihinde bir yasa çıkartıp haftanın 7. gününe, Güneş Tanrısı Sol Invictus'un adını verdi ve o günü tüm çalışanlar için tatil ilan etti. O günden bu yana Pazar günü, İngilizce güneş günü anlamına gelen "Sunday" adını taşır. Constantine, İstanbul'un adını da Constantinople olarak değiştirmişti. Constantine, Hristiyanlık dinine ilgi duymaya başlayınca, M.S. 325'ten itibaren bastırdığı paraların üzerindeki Güneş Tanrısı figürlerini kaldırttı. Roma imparatorlarının güneşi simgeleyen taçları, başka ülkelerin krallarına örnek oluşturmuştu. Bu nedenle bazı kraliyet taçlarında yukarıya doğru yönelmiş üçgen şeklinde uçlar yer alır. Karikatür ve çizgi romanlardaki kralların taçları, genellikle sivri uçlara sahiptir. ABD'deki Özgürlük Anıtı'nda kadının başındaki taç da Güneş Tanrısı Sol Invictus'un tacına benzer.

Prof. Dr. Ural Akbulut
ODTÜ Kimya Bölümü